

Het klein circuit

men. Ander probleem is dat de RVA bepaalt wie moet aangeworven worden in het kader van het DAC, zodat spanningen in de instelling voor de hand liggen. De grootste moeilijkheid situeert zich op dit ogenblik echter op het principiële vlak. Zoals de kaarten nu liggen, is het haast uitgesloten dat theaters en culturele centra een beroep kunnen doen op het DAC. Op een persconferentie op 1 februari l. maakte het Ministerie van Arbeid en Tewerkstelling immers de type-instellingen bekend waarop het DAC zich wil afstemmen: gemeentelijke of door een intercommunale beheerde zwembaden of sportterreinen, kinderkribben, tehuizen voor gehandicapten, ziekenhuizen.

Pingelen

De financiële toestand van de meeste centra is bedroevend. Stuc is het enige theater dat een reserve heeft/had, waaraan het nu zijn voortbestaan te danken heeft. De globale leningenlast (meestal zonder intrest) bedraagt 8.000.000 fr. Schenkingen vanwege de initiatiefnemers of bevriende mecenasen zijn schering en inslag.

Om de jaarlijkse balans in evenwicht te houden, wordt er niet zelden een intensieve filmprogrammatie opgebouwd. Ook aan rock-concerten kan men wel wat overhouden, of zoals Sfinks aan zijn jaarlijks zomerfestival. Kunst- en vliegwerk is eveneens aan de orde van de dag; een café zorgt bijna overal voor enig soelaas; Vooruit heeft zijn geweldige infrastructuur mee zodat het uit de verhuur ervan munt kan slaan; De Hoop heeft zijn wekelijkse fuif...

De meeste centra zijn dus aangevoelen op zelfbedruipende activiteiten of in het uiterste geval minieme verliesmarges. Tenzij de overheid ter hulp komt. De verzamelde subsidies van alle lokale, regionale en nationale overheden zijn echter zeer gering. Alleen Limelight en 't Stuc slagen erin een redelijk budget los te pingelen. In

kortrijk betekende dat voor 1982 440.000 fr. (Bestuur voor Internationale Culturele Samenwerking - ICS, Bestuur voor Volksontwikkeling - BVO, stad); in Leuven was dat 1.900.000 fr. voor 1982 (K.U.Leuven, Raad voor Studentenvoorzieningen, ICS, provincie, stad). Toevallig (?) zijn beide centra ook de enige die een flink sponsorship hebben kunnen uitbouwen, in 1982 goed voor respectievelijk 200.000 en 800.000 fr.

Voor de tien andere centra samen bedraagt het totale subsidiebedrag nauwelijks 500.000 fr. Deze cijfers worden nog problematischer wanneer men beseft dat haast alle overheids-subsidies (ICS, BVO, provincie, BJVO) toelagen voor welbepaalde activiteiten zijn. Op uitzondering van enkele gemeentelijke toelagen (een totaalbedrag van ongeveer 200.000 fr.) wordt geen enkel centrum voor zijn globale werking gesubsidieerd. Meer zelfs: geen enkel centrum is nationaal erkend, slechts enkele zijn het plaatselijk. Doorgaans staan formele redenen een erkenning door BJV of BVO in de weg; ook al heeft de instelling op klare wijze zijn nut reeds bewezen. De erkenning van deze cultuurwerking is van primair belang, al was het maar omdat het de instellingen in kwestie een onderhandelingsbasis geeft in hun relaties met andere instanties.

Kamerbreed

Ofwel heeft men geen theaterzaal (De Spiegel, Sfinks, CET, Piekuur), ofwel is die zaal klein (maximum 200 toeschouwers), ofwel oud en vervallen (Vooruit, Limelight). Het is het minst urgente probleem, maar toch essentieel. Het imago van een centrum is er in grote mate afhankelijk van. Zie Vooruit. De beschikbare ruimte legt bovendien een grote hypotheek op de theaterprogrammatie: eerste vraag is steeds of een bepaalde productie kan staan. Waarna zich de vraag opdringt of de zaal voldoende geoutilleerd is. Alleen 't Stuc mag zijn thetertje als 'goed uitgerust' beschouwen (lichtorgel, voldoende spots, geluidsinstalla-

tie, piano, bandopnemer, scenedoeken, projectoren, praktikabels). Alle andere hebben minder en moeten bijgevolg vaak materialen huren. Ook wat andere ruimtes betreft, zit men — behalve Vooruit uiteraard — nergens breed: kantoren, vergaderzalen, kleedkamers, douches, ateliers, stapelruimtes — het is een noodzakelijke basis waar men haast nergens over beschikt.

Naar Poma

De oplossing voor de geschetste problemen is nog niet in zicht. Men is nauwelijks toe aan de probleemstelling. Vele centra moeten overigens nog duidelijk keuzes maken in hun beleid. Om de discussie open te trekken en op termijn een duurzame oplossing te kunnen bedingen, wordt er op dit moment gewerkt aan een open brief, bestemd voor K. Poma, Minister van de Vlaamse Gemeenschap. Hierin wordt de "noodsituatie" gemeld waarin de "alternatieve culturele centra" zich bevinden. Als kernprobleem wordt de noodzaak van een minimumkader van vast aangevoren personeel gesteld. Op korte termijn verlangt men een versoepeling van de toelatingsmodaliteiten voor het DAC, het behoud van het BTK-stelsel ten behoeve van bijzondere projecten of hulp bij infrastructuurwerken, een onderzoek naar de werkstellingsmogelijkheden binnen het Interdepartementeel Begrotingsfonds. Als tweede heet hangijzer wordt op korte termijn "een zekere erkenning" gevraagd door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Het feit dat deze theaters zich nu groeperen in een gemeenschappelijk initiatief naar de overheid stelt ook enkele problemen. De achtergronden en de intenties van deze instellingen zijn zo verschillend dat een 'algemeen statuut' voor de nieuwe centra een sleutel zou kunnen zijn die op geen enkele deur past. Prioritair lijkt mij dan ook een principiële erkenning te zijn, die in haar concrete modaliteiten kan inspelen op de diverse situaties.

Limelight (Kortrijk)

Vooruit (Gent)